

S cizími lidmi v cizím pokoji, III.

První den v týdnu jsme se sešli k lámání chleba. Pavel mluvil k bratřím, protože chtěl příští den odjet, a protáhl řeč až do půlnoci. V horní místnosti, kde jsme byli pohromadě, hořelo mnoho lamp. Jeden mladík – jmenoval se Eutychos – seděl na okně, a poněvadž Pavel mluvil už dlouho, upadl do hlubokého spánku a ve spánku spadl z třetího poschodí. Když ho zdvihli, byl už mrtev. Pavel sešel dolů, sklonil se až nad něj, vzal ho do náručí a řekl: „Uklidněte se. Ještě je v něm život.“ Potom zase šel nahoru, lámal chléb a pojedl. Mluvil ještě dlouho až do svítání a pak odešel. (Sk 20, 7–11)

V jednom z troadských domů se sešla skupina křesťanů, aby společně „lámali chléb“. Pavel vyprávěl o svých cestách, prokládal to evangeliem i spisy proroků. Možná mluvil zajímavě, ale mladého Eutycha to až k smrti nudilo. I to očividně patří k bohoslužbám prvních křesťanských komunit.

1. PŘÍPRAVA

„O čem to mluvíte, že jste tak smutní?“ „Jdeš z Jeruzaléma a nevíš, co se tam teď o svátcích stalo?“ „Cožpak jsi nic neslyšel o Ježíši z Nazaretu? O tom prorokovi, který tak mocně kázal a dělal zázraky? Bůh stál při něm a lidé ho měli v úctě.“ (Sk 24, 17–19)

O čem rozmlouváte v těchto dnech vy? Co prožíváte?

S čím přicházíte k dnešní bohoslužbě?

Na základě čeho si vytváříme úsudky o druhých lidech?

Čekáme, až ten druhý sám dá podnět, abychom svůj názor změnili?

Mluvíme o víře jako o nauce nebo o vlastním životě?

Pokládáme otázky, doptáváme se, snažíme se porozumět své zkušenosti?

Vymezujeme se vůči zaslepenosti ve věcech křesťanského života?

V krátké diskuzi si předsedající v hlavě shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby a připraví si vstupní modlitbu podle následujícíhoustru:

Kdo? „Bože, náš Otče...“

Proč? „už na počátku jsi oddělil světlo od temnoty; na člověka se díváš bez předsudků a s nadějí“

Co? „ať tvé Slovo osvětluje naše každodenní rozhodování; ať náš křesťanský život je druhým zjevný a srozumitelný“

Jak? „Skrze Krista, našeho Pána.“

2. LÍTOST NAD HŘÍCHY A MODLITBA

Předsedající začne bohoslužbu znamením kříže:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Zaslepenost a mlčení člověka uzavírají a konzervují ve vlastní šťávě.

Naopak ochota se dívat kolem sebe a mluvit s druhými přináší osvězení a hlubší porozumění. „Světlo víry“ bytostně vede k vnitřní rozechvělosti i odhalování pevných základů; ke zpochybňování i pravdivému vstřebávání nových podnětů. Po Ježíšově boku není žádné téma, žádná otázka, na kterou by se nadalo dívat v novém světle. Kde je konzerva ve vlastní šťávě, tam chybí svěžest i příběh všedního dne.

V rámci úkonu kajicnosti je možné si obvyklým způsobem umýt ruce a pronášet u toho slova žalmu 51, 4 „Smyj ze mě, Bože, mou nepravost a očišť mě od hříchu.“

Následuje chvíle ticha.

V: Ve tvém světle vidíme krásu světa i naivitu svých představ o tobě, Pane:
smiluj se nad námi.

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: Svým slovem rozechvíváš náš dosavadní život, Kriste:
smiluj se nad námi.

O: Kriste, smiluj se nad námi.

V: Znáš naše srdce a vidíš, jací skutečně jsme, Pane:
smiluj se nad námi.

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože,
odpusť nám hříchy a doved' nás do života věčného.

O: Amen.

Zde následuje **modlitba**, která shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby.

3. NASLOUCHÁNÍ PÍSMU

„Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci!“ Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. (Sk 24, 25.27)

Saul byl onehdy *pomazán* za krále Izraele. Byl mladý a nadějný. Jeho hvězda však brzy začala pohasínat. Jednou opět neuposlechl výslovný Hospodinův příkaz, splnil ho z poloviny a z nakradeného majetku připravil Hospodinu „obět“. Bylo to zklamání pro všechny. Samuel se k němu otočil zády a na Boží pokyn se vydal hledat nového *mesiáše*; někoho, koho by *pomazal* za nového krále Izraele. V Betlémě našel rodinu s vícero syny. Nejstarší z nich přišel Samuelovi vhodný. Byl statný a schopný. Za to nejmladší mladík, celý snědý z práce na pastvinách, přišel proroku nedůstojný, ale Hospodin věděl své...

Úryvek z první knihy Samuelovy.

16, 1b.6–7.10–13a (BOG+jäg)

Hospodin řekl Samuelovi: „Naplň svůj roh olejem a jdi! Posílám tě k Jesseovi Betlémskému, protože jsem si vyhlédl krále mezi jeho syny.“ Když Samuel přišel a spatřil Eliaba, řekl si: „Jistě tenhle je před Hospodinem jeho *pomazaný*.“ Hospodin však řekl Samuelovi: „Nevšímej si jeho vzhledu ani vysoké postavy, neboť ho vylučuji. Nedívám se totiž jako člověk; člověk soudí podle zdání, Hospodin však vidí do srdce.“ Jesse předvedl před Samuela sedm svých synů, ale Samuel řekl: „Mezi nimi Hospodin nevyvolil nikoho.“ A zeptal se: „Jsou to již všichni chlapci?“ Jesse odpověděl: „Ještě zbývá nejmladší, ten pase stáda.“ Samuel tedy řekl Jesseovi: „Pošli pro něho, neboť nesedneme k jídlu, dokud sem nepřijde.“ Poslal tedy a uvedl ho: byl velmi snědý, s krásnýma očima a milého vzhledu. Tu řekl Hospodin: „Nuže, pomaž ho; to je on.“ Samuel vzal roh s olejem a pomazal ho uprostřed jeho bratrů. Od toho dne i nadále působil s Davidem Hospodinův duch.

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Probíhal Svátek stánků (Sukkot) a Ježíšova přítomnost v Chrámě opět vzbuzovala rozruch. S některými věřícími tam diskutoval o „zachovávání svého učení“ a „věčném životě“. V metli mu do tváře, že Abrahám zemřel, tudíž on, nazaretský mladík, staví svá slova nad odkaz prvního patriarchy Izraele. Když Ježíš prohlásí bohorovnou(!) větu „Dříve než byl

Abrahám, JÁ JSEM!“, stanou se nepřičetným davem. Berou kameny do rukou a Ježíš svižným krokem opouští Chrám. Copak je zaslepenost Abrahámových potomků tak velká?

(J – Ježíš; S – slepec; E – evangelista; O – ostatní)

Úryvek z evangelia podle Jana.

9, 1–41 (BOG+jäg)

Vyléčení člověka od narození slepého: 9, 1–12

- E** Ježíš uviděl cestou člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: „Rabbi, kdo zhřešil: on sám, nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?“
- J** „Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče, ale mají se na něm zjevit Boží skutky. Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“
- E** Po těch slovech plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel mu tím blátem oči.
- J** „Jdi se umýt v rybníku Siloe.“
- E** Siloe – to slovo znamená „Poslaný“. Šel tam tedy, umyl se, a když se vrátil, viděl. Sousedé a ti, kteří ho dříve vídali žebrot, se ptali:
- O** „Není to ten, který tu sedával a žebrot?“
- E** Jedni tvrdili: „Je to on.“ Jiní říkali: „Není, ale je mu podobný.“
- S** „Jsem to já.“
- O** „Jak to, že teď vidíš?“
- S** „Člověk jménem Ježíš udělal bláto, pomazal mi oči a řekl: *Jdi k Siloe a umyj se!* Šel jsem tedy, umyl se a vidím.“
- O** „Kde je ten člověk?“
- S** „To nevím.“

- E** Přivedli toho bývalého slepce k farizeům. Ten den, kdy Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči, byl zrovna šabat. Také farizeové se ho znovu vyptávali, jak nabyl zraku.
- S** „Přiložil mi na oči bláto, umyl jsem se a vidím.“
- O** *(vzrušeně)* „Ten člověk není od Boha, protože nezachovává šabat.“
- E** Jiní ale namítali: „Jak by mohl hříšný člověk dělat taková znamení!“ A nemohli se dohodnout. Znovu se tedy zeptali toho slepého:
- O** „Co ty o něm říkáš, když ti otevřel oči?“
- S** „Je to prorok.“
- E** Židé však tomu nechtěli věřit, že byl slepý a že nabyl zraku, až si zavolali rodiče toho uzdraveného slepce a zeptali se jich:
- O** „Je to váš syn, o kterém vy říkáte, že se narodil slepý? Jak to, že teď vidí?“
- E** Jeho rodiče odpověděli: „Víme, že je to náš syn a že se narodil slepý. Ale jak to přijde, že teď vidí, to nevíme, a kdo mu otevřel oči, to my nevíme. Zeptejte se jeho. Je dospělý, ať mluví sám za sebe!“ To jeho rodiče řekli, protože se báli židů. Židé se už totiž usnesli, aby každý, kdo Ježíše vyzná jako Mesiáše, byl vyloučen ze synagogy. Proto jeho rodiče řekli: „Je dospělý, zeptejte se jeho.“
- E** Zavolali tedy ještě jednou toho bývalého slepce a řekli mu:
- O** „Vzdej Bohu chválu! My víme, že ten člověk je hříšník.“
- S** „Zda je hříšník, to nevím, ale vím jedno: že jsem byl slepý, a teď vidím.“
- O** „Co s tebou udělal? Jak ti otevřel oči?“

S „Už jsem vám to řekl, ale jako byste to neslyšeli. Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?“

O (*zhurta*) „Ty jsi jeho učedník! My jsme učedníci Mojžíšovi. My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“

S „To je skutečně divné, že vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči. Víme, že hříšníky Bůh neslyší, ale slyší toho, kdo je zbožný a plní jeho vůli. Od věků nebylo slycháno, že by někdo otevřel oči slepému od narození. Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nic by nedokázal.“

O „V hříších ses celý narodil – a ty nás chceš poučovat?“

E A vyhнали ho.

Ježíš osobně slepci objasňuje kým je: 9, 35–41

E Ježíš se dověděl, že ho vyhнали; a vyhledal ho.

J „Věříš v Syna člověka?“

S „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“

J „Viděls ho: je to ten, kdo s tebou mluví.“

S „Věřím, Pane!“

E A bývalý slepec padl před Ježíše na kolena.

J „Přišel jsem na tento svět kvůli soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a kdo vidí, oslepli.“

E Slyšeli to někteří farizeové, kteří byli u něho:

O „Jsme snad i my slepí?“

J „Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích. Vy však říkáte: *Vidíme*. Proto váš hřích trvá.“

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Je slepota trestem za hřích? Je nemoc, která člověka izoluje od ostatních, trestem za hřích? Ježíš nedává přímou odpověď. Vyhýbavě mluví o příležitosti projevit Boží skutky. Plně přijímá realitu lidského života se vším dobrým i bolestivým. Není lékař, aby špekuloval nad příčinou, je (více než) prorok, aby jednal v síle Božího Ducha. Lidé touží po „trestajícím Bohu“, protože jen tato představa jim dává smysl a odpovídá jejich dětské mentalitě: „za zločin přichází bolestivý trest; bez zločinu žádná bolest není“. Proč by měl dobrý člověk trpět? Ta otázka bude viset ve vzduchu celé Velikonoce...

Slepec svými ústy vyznal víru a před Ježíše padl na kola v bohoslužebném klanění. To bylo jeho uzdravení, jeho prozření. *Viděl* souvislosti. Ostatní? Ti stále dumali nad porušením (čtvrtého) přikázání „Desatera“ a Ježíšovou zaslepeností vůči tak zjevnému hříchu. Copak *nevidí* to porušování právních předpisů Mojžíšova Zákona? Copak *vidí* v náboženském životě něco víc než poslušnost nařízením? *Vidí* víc než Mojžíš?

Dívat se na druhého člověka Božím očima je skutečně něco víc než vyhodnocovat všechna racionální očekávání, rizika a předpoklady. Samuel by mohl vyprávět. V betlémské krajině byl Jesseův syn Eliab silný a statný, s přirozenou autoritou. Ideální král, řeklo by se. Jenže Samuel, i přes zjevnou svoji nechuť, nakonec *pomazává* posvátným olejem Davida; kluka z rozpálených pastvin, horké krve. On, žádný „palácový typ“, se měl před všemi ostatními stát Božím *mesiasem* (*kristem*)? Očividně ano. Bůh v člověku skutečně *vidí* něco víc.

Řadu (náboženských) dovedností zvládáme s rutinou, levou zadní, *poslepu*. Vytvořili jsme si bezpečné koleje, které nás vedou jedním, předem daným směrem. Je tam však prostor pro důvěru, naději, touhu? Věřící, kteří během velkého svátku přišli do Jeruzaléma, vůbec nechápali o čem Ježíš mluví. Slepec vystoupil z temné samozřejmosti svého života a *uviděl* barevný a pestrý svět. Objevil světlo, které dá jeho každodennímu životu smysl, a tak před Ježíšem padl na kolena a vyznává své osobní vyznání víry. I nám křest otevřel oči. V ruce držíme svoji křestní svíci, a ona nám svítí na cestu v jakékoli životní situaci se ocitáme. Ani pandemie nás nemůže oslepit, abychom *neviděli* příležitosti našeho křesťanského života.

4. ODPOVĚĎ PÍSMU

*„Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.“
Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. (Lk 24, 29)*

V Chrámu stál kolem Ježíše houf lidí, kteří ho *viděli*, ale *nevnímali* smysl jeho slov a působení. Ač mohli vidět osvětlenost bohoslužeb, mohli naslouchat moudrosti Tóry, stále byli vnitřně zaslepení a nevnímali svět kolem sebe Božím očima. Teprve hendikepovaný slepec *viděl*, pravdivě se rozhlédl kolem sebe, a *vnímal* přítomného Ježíše jako od Boha *Poslaného*. Vyznejme víru, ve které jsme pokřtěni.

Apoštolské vyznání víry

Věřím v Boha, Otce všemohoucího,
Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho;
jenž se počal z Ducha Svatého,
narodil se z Marie Panny,
trpěl pod Ponciem Pilátem,
ukřížován umřel i pohřben jest;
sestoupil do pekel,
třetího dne vstal z mrtvých;
vstoupil na nebesa,
sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího;
odtud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha Svatého,
svatou církev obecnou,
společenství svatých,
odpuštění hříchů,
vzkříšení těla a život věčný.

Amen.

Modlitby věřících

Apoštol Pavel nás vybízí, abychom se ve shromáždění věřících obraceli k Bohu prosbami, přímluvami i díky.

Určitě ho máme i za co chválit. (srov. 1 Tim 2, 1-2; Zj 7, 12)

Doporučuji v návaznosti na slyšené Boží slovo ve společném rozhovoru zformulovat 2× chvály, 2× díky, 2× prosby a 2× přímluvy. Až se budou jednotlivá zvolání pronášet, jako odpověď lidu lze použít „**Přijď, Pane Ježíši!**“ (Zj 22, 20; poslední slova Písma).

5. MODLITBA PÁNĚ

*„Což nám nehořelo srdce,
když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“ (Lk 24, 32)*

Otče náš, jenž jsi na nebesích,
posvět se jméno tvé.
Přijď království tvé.
Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dej nám dnes.
A odpusť nám naše viny,
jako i my odpouštíme našim viníkům.
A neuveď nás v pokušení,
ale zbav nás od zlého.
(Neboť tvé je království i moc i sláva navěky.)
Amen.

6. DOBROŘEČENÍ

Apoštol Pavel se za nás přimlouvá: (srov. 2 Kor 4, 6; B21)

„Bůh, který řekl: *Ať ze tmy zazáří světlo!*, ať zazáří v našich srdcích.
Ať nás osvítí poznáním Boží slávy, která září na tváři Ježíše Krista.“
Amen.

Účastníci se žehnají znamením kříže:

V: Dej nám, Bože, své požehnání,
chraň nás všeho zlého a doveď nás do života věčného.

O: Amen.

V: Dobrořečme Pánu.

O: Bodu díky.

V ideálním světě by nyní následovala hostina, nebo alespoň drobné občerstvení.

Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. (Lk 24, 30.31a)